

MOEDER OP DE VALREEP

Een kind krijgen op je vijftigste, het kan vandaag zowaar. Ook in ons land kiezen steeds meer vrouwen voor het moederschap op late leeftijd, ondanks maatschappelijke verwachtingen en lichamelijke risico's. Enkele 'late moeders' over de voor- en nadelen: "Moeder zijn houdt me jong."

Tekst **Kathleen Wuyard**
Foto's **Pierre-Yves Jortay**

Laurence, 49 jaar, werd zeven jaar geleden moeder dankzij een ivf-behandeling in Spanje. Sabine werd mama op 45-jarige leeftijd dankzij eiceldonatie, net als Hermine, ook 45, die net van haar tweede dochter beviel. Deze dames en alle andere vrouwen die de Franse psychiater Muriel Flis-Trèves in haar Parijse praktijk ziet, inspireerden haar tot het schrijven van het boek *Pourquoi viens-tu si tard?*, over de intimiteit van het late moederschap, een term die de psychiater liever gebruikt dan 'geriatische zwangerschappen'. "Want tegenwoordig ben je op je veertigste of vijftigste helemaal niet meer zo oud als een aantal jaar geleden en mijn patiënten zijn allesbehalve oude vrouwen. Ze doen aan sport, ze zorgen voor zichzelf en voelen zich eigenlijk nog meisjes", zegt Flis-Trèves, die deze vrouwen pioniers noemt. "Ik heb bewondering voor hen omdat ze deuren openen naar het leven en naar een nieuwe horizon van mogelijkheden."

Het latere moederschap is geen uitzondering: volgens het Belgische statistiekbureau Statbel is de

gemiddelde vrouw in België vandaag 31 jaar bij de geboorte van haar eerste kind, tegenover 26,5 in 1998. Als we afgaan op het patiëntenbestand van Christian Moulart zal deze veroudering nog toenemen. De Brusselse gynaecoloog, gespecialiseerd in risicovolle zwangerschappen, ziet elke maand minstens één vrouw tussen de 45 en 50 jaar bevallen. Niet zonder risico's: "Toen ik mijn carrière 25 jaar geleden begon, spraken we van late zwangerschappen op 35 jaar. Tegenwoordig gebruiken we die term eerder als de patiënte 49, 50 of zelfs 51 is." Wordt een zwangerschap op die leeftijd riskanter? "Het klopt dat we vandaag meer hypertensie, premature geboortes en zwangerschapsdiabetes zien, maar ook de geneeskunde is geëvolueerd. Zwanger worden is altijd een risico, ongeacht je leeftijd."

HET JUISTE MOMENT KIEZEN

Hoe zit het met bevallen op latere leeftijd? De Brusselse osteopaat Barbara Deronchene, gespecialiseerd in pre- en postnatale begeleiding, volgt steeds →

Sophie, 43

is moeder van twee tieners en zwanger van een 'verrassingsbaby'

"Het eerste wat mensen me altijd vragen is of de vader van de baby dezelfde is als de vader van mijn twee zonen, die 11 en 16 jaar zijn. Het antwoord is ja. (lacht) Dit nakomertje was niet gepland, maar zodra onze gynaecoloog ons verzekerde dat de foetus in perfecte gezondheid verkeerde en ik ook, konden mijn man en ik voluit genieten van deze prachtige verrassing in het leven. Mentaal beleef ik deze zwangerschap met veel meer rust dan de eerste, hoewel mijn rug meer pijn doet en er meer risico is op bekkeninstabiliteit. Mijn jongste is dolblij dat hij grote broer wordt, mijn oudste heeft meer moeite om de situatie te aanvaarden. We moesten hem geruststellen dat deze baby zijn toekomstplannen niet zou veranderen. Ik was wel bezorgd over hoe anderen zouden reageren, maar uiteindelijk is iedereen heel blij voor ons. En als mensen achter onze rug roddelen, dan is dat maar zo, we weten het toch niet.

De enige keer dat ik vreemde blikken voelde, was in de babywinkel waar sommige mensen me raar aankeken met mijn dikke buik en grijze haar. Mijn man was in het begin ook bang dat mensen hem als een opa zouden zien als hij ons kind later van school ophaalt, maar zulke gedachten hebben we achter ons gelaten. Natuurlijk zal de jongste ons leren kennen in een andere levensfase dan zijn twee broers, maar daar hebben we vrede mee."

meer moeders van boven de veertig op en stelt vast dat ze vaker een keizersnede moeten ondergaan. “Het lichaam doet er ook langer over om te herstellen: als je na je vijfenveertigste een nacht niet doorslaapt, is dat moeilijker dan op je dertigste. Maar vrouwen die bewust hebben gekozen om op latere leeftijd kinderen te krijgen, klagen daar niet over”, zegt de osteopaat, die haar praktijk begon in 2000 en toen vooral patiënten had die tussen 25 en 35 jaar hun eerste kind kregen. “Tegenwoordig zijn ze meestal tussen de 35 en 45 jaar omdat de maatschappij is veranderd: vrouwen studeren langer, ze willen hun carrière uitbouwen en stellen hun kinderwens uit.” Een keuze die sommigen als egoïstisch bestempelen, maar Muriel Flis-Trèves weerlegt dat: “Waarom zou het egoïstischer zijn om op je 45ste een kind te krijgen dan op je 25ste? De vrouwen die ik in mijn praktijk zie, zijn zeer goed geïnformeerd, ze hebben goed over hun keuze nagedacht. Door eerst voor zichzelf en hun carrière te kiezen, en pas daarna de sprong naar het ouderschap te wagen, worden ze ook meer gelijkwaardig aan mannen.” Ook een groeiend aantal beroemdheden kiest voor het late moederschap, van de Amerikaanse actrice Hilary Swank, die onlangs op haar 48ste voor het eerst moeder werd van een tweeling, tot de Belgisch-Franse actrice Virginie Efira, voor de tweede keer zwanger op haar 46ste. “Deze rolmodellen zijn belangrijk,” zegt Flis-Trèves, “omdat ze vrouwen die laat in hun leven zwanger worden munitie geven om zich te verdedigen tegen lelijke opmerkingen. Patiënten vertellen me over de kritiek die ze soms krijgen van mensen uit hun omgeving, die hun beslissing niet altijd begrijpen. Ik beweer niet dat het een absolute aanrader is om op latere leeftijd kinderen te krijgen, maar ik denk wel dat de tijdsperiode waarin vrouwen een kind moeten krijgen aan het veranderen is, ook dankzij de medische vooruitgang.”

'Waarom zou het egoïstischer zijn om op je 45ste een kind te krijgen dan op je 25ste?'

Psychiater Muriel Flis-Trèves

Héloïse, 51

kreeg als alleenstaande haar eerste kind op haar 49ste en haar tweede kind op haar 51ste

“In mijn dertiger jaren had ik stevast relaties met mannen die geen kinderen wilden, ook al had ik zelf een sterke kinderwens. Jammer genoeg waren de mannen die ik ontmoette er niet klaar voor, zoals de man met wie ik op mijn veertigste een relatie kreeg. Ik dacht in hem de liefde van mijn leven gevonden te hebben. Helaas: hoewel hij me een huwelijk en een baby had beloofd, draaide het op niets uit. Dus besloot ik in mijn eentje moeder te worden. Een aantal vrouwen in mijn omgeving had dit al gedaan, wat me over de angst heen hielp. Ik kreeg twee dochters, eentje op mijn 49ste en de andere twee jaar later. Waarom zo laat? Omdat ik aan het begin van mijn ivf-traject een psychiater tegenkwam die me afraadde om in mijn eentje kinderen te krijgen. Hij vond dat ik wat langer moest wachten tot ik de juiste partner ontmoette. Vandaag ben ik boos op hem omdat ik door hem een paar jaar ben verloren, maar spijt van mijn beslissing heb ik niet. Natuurlijk is moeder worden op latere leeftijd, en bovendien in je eentje, vaak zwaar en vermoeiend, maar ik ben nogal spiritueel en ik ben ervan overtuigd dat het mijn missie was om kinderen te krijgen. Als ik mensen mijn verhaal vertel en over mijn dochters praat, gaan de reacties van bewondering en soms afgunst, van vrouwen die geen kinderen konden krijgen, tot medelijden van vrouwen die op jongere leeftijd moeder werden en weten dat het voor mij niet gemakkelijk moet zijn. Ik heb het geluk dat mensen soms denken dat ik twintig jaar jonger ben en ik doe er alles aan om gezond te blijven: ik sport, ik eet goed en ik mediteer om gezond te blijven voor mijn kinderen en voor mezelf. Ik heb me bevrijd van de stereotypen die aan het moederschap kleven, en als mijn verhaal andere vrouwen helpt om te beseffen dat het nog niet te laat is om hun kinderwens in vervulling te laten gaan, ben ik blij. Misschien zal ik mijn kleinkinderen nooit ontmoeten, maar ik heb geen spijt, want ik heb deze levenskeuze met een zuiver geweten gemaakt.”
(Héloïse wilde liever niet op de foto)

Jenny, 50

kreeg twee zonen op haar 34ste en 48ste

“Ik wilde al vroeg een tweede kind, maar toen mijn zoon Dorian zeven was, scheidde ik van zijn vader en het duurde een paar jaar voor ik de man ontmoette die de vader werd van Maxence. Eerst probeerde ik op de natuurlijke manier zwanger te raken, maar nadat we een zwangerschap om medische redenen moesten afbreken, begonnen we een ivf-traject vlak voor mijn 45ste verjaardag. Op geen enkel moment heb ik mezelf een grens opgelegd in termen van 'als het op die leeftijd niet gelukt is, stop ik ermee'. Maar gezien de enorme kosten, zowel financieel – in totaal meer dan 15.000 euro – als mentaal – elke mislukte poging was moeilijk om te accepteren – besloten we toen ik eenmaal zwanger was van Maxence om ermee te stoppen als de zwangerschap alsnog zou mislopen. Maxences vader zou hem graag nog een broertje of zusje geven, maar zelfs mocht dat lichamelijk nog lukken, zie ik mezelf geen baby meer krijgen. De energie ont-

breekt. Ik ben veel vermoedder dan toen ik als dertiger zwanger was van mijn eerste zoon, en heb misschien ook minder geduld dan vroeger. Toch heeft deze baby, die er kwam toen mijn oudste zoon zestien was, mij een tweede adem gegeven. Plots zat ik weer in die zalige exclusieve relatie, waarin je voor iemand moet zorgen die alles van je verwacht. Het was alsof er een tweede leven begon, en ook voor mijn ouders, die 80 en 85 jaar zijn, is het een nieuwe impuls. Aan de andere kant zullen ze hem niet meer van school kunnen halen zoals ze dat met mijn eerste zoon deden. Met het late moederschap neemt de zorg en steun uit je naaste omgeving af. Toch zou ik het opnieuw doen. Als ik zie dat het vrouwen die veel jonger zijn dan ik niet lukt om zwanger te worden, voel ik me gezegend dat ik zoveel geluk heb gehad. Wat ik dan weer niet begrijp, zijn vrouwen die tot hun zestigste inseminaties ondergaan: de kans is te groot dat hun kind alleen zal achterblijven op een leeftijd waarop het daar nog niet klaar voor is. Het is respectloos om te weten dat je je kinderen in de steek zult laten en toch doorgaat met je behandeling.” →

Myriam, 63

werd op 48-jarige leeftijd
nog eens zwanger

“Ik wilde altijd al een groot gezin en vandaag ben ik moeder van drie jongens en zeven meisjes, waarvan de laatste twee nog bij mij wonen. Ik ben voor het laatst bevallen toen ik 44 was, maar tussen die bevalling en mijn 48ste verjaardag heb ik nog drie miskramen gehad. Als die zwangerschappen normaal verlopen waren, zou ik uiteraard blij geweest zijn met de komst van die baby's. Zelfs nu, op mijn 63ste, zou ik blij zijn als iemand me zou vertellen dat een van mijn eierstokken weer is ontwaakt. *(lacht)* Tijdens mijn laatste zwangerschap, op mijn 48ste, was ik samen met mijn oudste dochter zwanger, wat erg leuk was. Ik ben ervan overtuigd dat moeder zijn op latere leeftijd mij jong houdt. Op de leeftijd dat anderen hun pensioen naderen, heb ik thuis tieners zitten. Ik ren rond om ze op te halen of weg te brengen, ik heb geen tijd om oma te zijn. En toch, toen ik mijn eerste twee kinderen kreeg in mijn twintiger jaren, was ik zo overweldigd dat geen haar op mijn hoofd aan een derde kind dacht, laat staan aan tien kinderen! Toen ik een tijd later opnieuw zwanger werd, kon ik me dankzij mijn eerdere ervaring rustiger opstellen in het moederschap. Na mijn veertigste werd het qua vermoeidheid en herstel wel ingewikkelder. En toen iemand ooit dacht dat mijn jongste kinderen mijn kleinkinderen waren, vond ik dat verschrikkelijk. Soms vind ik het moeilijk om te zeggen dat ik tien kinderen heb, omdat er nog altijd een groot stigma kleeft aan het hebben van een kroostrijk gezin. Veel meer dan aan moeder worden op latere leeftijd.” ●

Sophie, 42

moeder van de 3 maanden oude Stella

“Mijn ex wilde geen kinderen, maar toen ik Laurent ontmoette, wisten we meteen dat we samen een gezin wilden. Ik was 38 toen we naar een gynaecoloog gingen die onze biologische klok meteen ongelooflijk onder druk zette. Er gingen twee miskramen en een emotionele rollercoaster aan mijn zwangerschap vooraf. Mijn moeder kreeg mijn broer en mij toen ze 20 en 22 was en ik had altijd gedacht dat ik op mijn 25ste moeder zou zijn, maar het leven liep anders. Doordat ik mijn dochter kreeg lang nadat de meeste van mijn vrienden ouders werden, heb ik veel tijd gehad om te observeren hoe zij hun kinderen opvoeden. Ik hecht meer waarde aan op-

voedingskeuzes dan wanneer ik tien jaar geleden moeder geworden zou zijn. Als oudere vrouw kijk ik anders tegen het leven aan en ben ik meer gericht op mijn dochter dan wanneer ik haar op jonge leeftijd zou gehad hebben. Als je jonger bent, wil je misschien snel weer gaan feesten en uitgaan, maar ik voel geen druk om het moederschap te combineren met een sociaal leven en mijn werk. Ik geniet intens van die eerste magische maanden met haar. Soms vraag ik me af hoe oud ik me zal voelen als mijn dochter volwassen is, en hoewel ik me daar geen zorgen over maak, wil ik graag nog meemaken dat zij op een dag zelf moeder wordt.”

